

حریم خصوصی

آن از مدرسه اخراج شده بود. او انگیزه خود را برای هک کردن سایتها، کمک به آنها ذکر می کرد و می گفت: من حرفه های سایت آنها و نا امن بودن سایتشان را نشان می دهم تا نسبت به رفع آنها اقدام کنند.

البته این صورت موجه کار به نظر می آمد. او لابه لای صحبتهاش گفت: من کاری می کنم که نامه های الکترونیکی بعضی ابتدا برای من بیاید و سپس برای خودشان برود. بدین ترتیب، حس کنجکاوی و سر در آوردن از کار دیگران، به ورود در خصوصی ترین بخشهای زندگی افراد برای او منجر می شد. انگیزه او که یافتن نقصانهای فنی سایتها بود، جلوه ای داشت، ولی با کار دیگری که او می کرد، تناسب نداشت. این قصه به خصوص مدتی در جامعه جوان ما رواج پیدا کرده بود و ظاهراً نشان از مهارت افراد داشت؛ در حالی که بدیهی ترین حقوق انسان زیر پا گذاشته می شد.

اگر صندوق الکترونیکی افراد را حریم خصوصی آنها و به تعبیری، خانه شان تصور کنیم، خانه چه ویژگی هایی دارد؟ خانه جایی است که انسان در آن احساس آرامش می کند. این احساس مادی و روانی است. خانه حریم امن است و در محدوده آن از خطر نگاه و دآوری دیگران محفوظ هستیم. امنیت خانه جنبه فیزیکی و روانی، هر دو را دارد. به علاوه، در خانه چشم بیگانه و نامحرم راه ندارد و لازم نیست درباره دآوری دیگران راجع به خود هراس داشته باشیم. افزون بر آن، خانه محل آرامش است. بارها وقتی از سفر برمی گردیم، به خود می گوئیم هیچ جا خانه انسان نمی شود. در خانه ما آزاد هستیم و همانیم که هستیم.

تصور این که خانه ما به فضایی شیشه ای تبدیل شده است که هر کس از بیرون امکان آن را دارد که ما را در هر لحظه ببیند، نگران کننده است. حریم خصوصی را به هم می ریزد، آرامش را از ما می گیرد و در آن احساس آزادی نمی کنیم. این از معضلات اخلاقی است که فناوریهای جدید اطلاعاتی و ارتباطاتی برای کاربران اینترنت فراهم کرده اند. برای مقابله با این معضل می توان سه گونه عمل کرد: نخست همان گونه که از خانه خود با کشیدن حفاظ، گذاشتن دوربین، آیفون تصویری و مانند آنها محافظت می کنیم، از ابزارهای گوناگون برای حفاظت از حریم خصوصی خود بهره بگیریم. دیگر این که نظام حقوقی کشور، جرائمی برای سارقان فضای مجازی در نظر بگیرد. و سوم این که نظام نامه اخلاقی کاربران اینترنت در این باره مشخص و تبیین شود و نگرش افراد در این باره تغییر کند. یعنی مثلاً نوجوان ما آن کار فنی را هنر خود نپندارد و قبح قضیه را درک کند. در این شماره نشریه به برخی از این نکات در سهوجهی که ذکر شد، اشاره شده است.

سردبیر

۱. دو سال پیش نامه ای الکترونیکی از یکی از دوستان دریافت کردم، مبنی بر این که برای کنفرانسی به لندن آمده ام، ولی در فرودگاه گذرنامه، پول و تمامی مدارکم را از دست داده ام، اگر ممکن است مبلغ هزار دلار به حساب شماره ... بفرستید تا بتوانم به ایران برگردم. من که مضمون نامه برایم مشکوک بود و در عین حال ایشان را روز قبل دیده بودم، به محتوای نامه اهمیت ندم. تا این که او چند روز بعد نامه ای دیگر، ولی این بار با نشانی متفاوتی فرستاد، مبنی بر این که پست الکترونیکی من «هک» شده است و دیگر به من تعلق ندارد. لطفاً نامه های الکترونیکی خود را به نشانی جدید من ارسال کنید.

بعدها که او را دیدم، گفت که نامه ای از طرف یاهو آمده بود با این مضمون: کاربر عزیز یاهو، این نامه الکترونیکی از طرف بخش خدمات یاهوست و برای هر کاربری به منظور امنیت نشانی او فرستاده می شود. ما به دلیل ثبت نام افراد با نامه های مستعار، تراکم زیادی داریم. لذا می خواهیم برخی از حسابهای یاهو را ببندیم و حساب شما یکی از آنهاست. این نامه را برای شما فرستاده ایم تا بدانیم هنوز از این نشانی استفاده می کنید یا نه. لطفاً فرم زیر را که حاوی نام کاربری، رمز عبور، تاریخ تولد و نام کشورتان است، تکمیل کنید؛ چون برای تأیید پست الکترونیکی شما لازم است. نظر به تراکم یاهو و حذف حسابهایی که از آنها استفاده نمی شود، یاهو آنها را حذف می کند. لذا شما باید با پر کردن اطلاعات پست الکترونیکی و ارسال آن، پست الکترونیکی خود را تأیید کنید. در غیر این صورت، ظرف ۲۴ ساعت حساب شما از کار خواهد افتاد.

و به این سادگی افراد با یک نامه الکترونیکی، پست الکترونیکی خود را که مملو از نامه های خصوصی و غیر خصوصی آنهاست، در اختیار فردی ناشناس قرار می دهند. یعنی خصوصی ترین اطلاعات افراد در اختیار کسانی که اصول اخلاق را مراعات نمی کنند، قرار می گیرد و چه کلاهبرداریهایی و استفاده های غیراخلاقی که در این سرقت صورت نمی گیرد. اتفاقی که تکرار آن برای یکی از دوستانم که از قضا مهندس رایانه است، نشان داد که به راحتی می توان در فضای اینترنت افراد را فریب داد و به حریم خصوصی آنها نزدیک شد.

۲. چند سال پیش در دفتر نشریه با نوجوانی مصاحبه می کردیم که جزو هکرهای ایرانی بود و از چهار سالگی کار با رایانه را شروع کرده بود. در اولین تجربه خود، سایت مدرسه را هک کرده و در پی